

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Základní škola Sokolov, Pionýrů 1614

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2019

OBSAH:

- Konkrétní cíle vzdělávání
- Délka a časový plán vzdělávání
- Formy vzdělávání
- Obsah vzdělávání
- Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání
- Popis materiálních podmínek
- Popis personálních podmínek
- Popis ekonomických podmínek
- Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- Zveřejnění školního vzdělávacího programu

KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

Vycházíme převážně z hlavních cílů základního vzdělávání naší školy. Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména:

- 1) Rozvoj osobnosti dítěte
- 2) Pochopení a uplatňování zásad demokracie a základních lidských práv a svobod
- 3) Utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého
- 4) Poznání kulturních hodnot a tradic
- 5) Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně

V zájmovém vzdělávání usilujeme zejména o naplnění těchto cílů:

- Získávání vědomostí, poznatků a jejich uplatňování v souvislostech, hodnocení své práce
- Řešení různých problémů a situací, ověřování v praxi, kreativita, flexibilita
- Vedení dětí k účinné a otevřené komunikaci, kultivovanému vyjadřování, neverbální komunikaci, řešení konfliktů, vyjádření názoru, výstupu na veřejnosti
- Vedení dětí k toleranci a ohleduplnosti, schopnosti přijmout kompromis, respektování dohodnutých pravidel
- Rozvoj schopností spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- Příprava dětí na to, aby se projevily jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovaly svá práva a naplňovaly své povinnosti
- Rozvíjení sociálního a kulturního cítění, vážnosti k tradicím a kulturnímu dědictví
- Vedení dětí k vnímavosti a citlivým vztahům k lidem, prostředí a přírodě
- Učíme děti aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví
- Učíme děti účelně trávit volný čas, umět si vybrat z nabídky zájmových činností dle svých dispozic, umět odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

Školní vzdělávací program školní družiny je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, který je realizován od 1. 9. do 30. 6. V průběhu cyklu vychovatelky kreativně reagují na měnící se podmínky, program dále rozvíjejí, doplňují, přesouvají či obměňují.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové vzdělávání uskutečňujeme těmito formami:

- pravidelnou činností – je dána týdenní skladbou zaměstnání, představuje zejména organizované aktivity
- příležitostnými akcemi – akce přesahují rámec jednoho oddělení (besídky, výstavy, slavnosti, sportovní hry)
- spontánními aktivitami – zahrnují individuální činnosti při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranní družiny nebo v tzv. koncové družině

Příležitostné akce:

- zahajujeme školní rok a vítáme děti 1. ročníků ve ŠD
- návštěva DDM – dopravní hřiště, horolezecká stěna, ZOO koutek
- tematické výstavy pro rodiče
- dramatizace pohádek
- drakiáda
- vánoční (velikonoční) turnaj ve stolním tenise
- hudební odpoledne „Zpívá celá družina“
- sportovní turnaje
- vánoční besídka
- vyrábíme dárky pro budoucí prvňáčky
- maškarní karneval
- oslava Dne dětí
- návštěva městské knihovny

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmový vzdělávací program pro školní družiny navazuje na Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání na 1. stupni – oblast *Člověk a jeho svět* a je rozdělen do pěti tematických celků.

- A. Místo, kde žijeme
- B. Lidé kolem nás
- C. Lidé a čas
- D. Rozmanitost přírody
- E. Člověk a jeho zdraví

Rozvíjené klíčové kompetence:

- 1) kompetence k učení – žák získává vědomosti, poznatky dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích, umí kriticky hodnotit svou práci, učí se s chutí, spontánně (i vědomě), pozoruje, experimentuje, započatou práci dokončí.
- 2) kompetence k řešení problémů – žák se učí řešit problém – pochopit ho, promýšlí a plánuje různé způsoby řešení, ověřuje v praxi, rozlišuje správná a chybná řešení, je kreativní, flexibilní, učí se své rozhodnutí obhájit, při obtížích je houževnatý, chápe, že vyhýbání se problému nic neřeší. Započaté činnosti dokončuje.
- 3) komunikativní kompetence - žák ovládá řeč i neverbální komunikaci, vyjadřuje se kultivovaně, umí vyjádřit svůj názor, zapojuje se do diskuse, řeší konflikty, komunikuje bez ostychu. Umí promluvit na veřejnosti. Dokáže se vyjádřit i gesty, písemně. Naslouchá druhým.
- 4) sociální a interpersonální kompetence – žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, ve skupině spolupracuje, dokáže přijmout kompromis (prosadit se i podřídit), respektuje dohodnutá pravidla, je tolerantní a solidární, projevuje citlivost a ohleduplnost.
- 5) občanské kompetence – žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit. Chová se zodpovědně. Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, váží si tradice a kulturního dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.
- 6) kompetence k trávení volného času – žák se učí účelně trávit volný čas, umí si vybrat zájmovou činnost podle svých dispozic, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

A. Místo, kde žijeme

Předpokládané cíle:

1. Orientuje se v prostorách školy, školní družiny a školní jídelny.
2. Rozvíjí svoji orientaci v okolí školy.
3. Poznává služby a významná místa ve městě.
4. Všímá si dopravní situace ve městě.
5. Zná a vysvětlí některé dopravní značky.
6. Rozpozná dopravní prostředky a uvede příklady správného chování v dopravních prostředcích i na nástupištích.
7. Vyjádří slovem, kresbou, tvořivou zájmovou činností, co pro něho znamená místo, kde žije.

Výchovně-vzdělávací strategie:

- seznamujeme se s organizací, provozem, řádem a bezpečností ve školní družině a jídelně
- pořádáme tematické vycházky do okolí školy a různých významných míst a služeb, např. knihovna, policie, poliklinika, nemocnice, obecní úřad atd.)
- žák se vlastní aktivitou podílí na zlepšování výzdoby třídy a chodby
- vedeme žáka k zásadám slušného chování
- vysvětlujeme a komunikujeme se žákem

Prostředky:

- poslechové činnosti a filmy
- myšlenková mapa
- tematické malování
- technické činnosti
- tematické hry
- didaktické hry
- kvízy

B. Lidé kolem nás

Předpokládané cíle:

1. Osvojí si a dodržuje základy vhodného chování a jednání mezi lidmi.
2. Vytváří kladný vztah ke spoluúčastníkům a tím i pozitivní klima v oddělení, založené na vzájemné úctě, toleranci a radosti ze spolupráce.
3. Uvědomuje si význam a podstatu tolerance, empatie, vzájemné úcty.
4. Poznává, jak se lidé chovají a žijí ve společnosti.
5. Seznamuje se se základními právy a povinnostmi.
6. Podílí se na správných vztazích v rodině.
7. Kultivovaně komunikuje jak slovně, tak i mimoslovně.
8. Sděluje své poznatky a též jim naslouchá.
9. Prohlubuje svou samostatnost a odstraňuje ostych.

Výchovně-vzdělávací strategie:

- žák si osvojuje a dodržuje základy společenského chování každodenním přivítáním s dětmi a vychovatelkou při příchodu do družiny a rozloučením při odchodu
- urovnáváme každodenní drobné konflikty
- porovnáváme rodinné a společenské prostředí
- předcházíme šikaně
- dbáme na dodržování pravidel stolování a zásady slušného chování
- kladně hodnotíme

Prostředky:

- prvky mediální výchovy
- vysvětlování a komunikace se žákem
- myšlenková mapa
- tematické malování
- technické činnosti
- tematické hry
- didaktické hry
- dětské časopisy a knihy
- kvízy
- soutěže

C. Lidé a čas

Předpokládané cíle:

1. Poznává historii našeho města a naší země.
2. Osvojuje si pravidelný návyk k přípravě na vyučování a na vyplňování volného času.
3. Dodržuje správný režim dne.
4. Podílí se na sestavování a naplňování režimu ŠD.
5. Je ohleduplný k času druhých.
6. Aktivní činností přispívá k odstraňování duševní únavy.
7. Seznamuje se s našimi tradicemi (Vánoce, Velikonoce atd.)

Výchovně-vzdělávací strategie:

- žák dodržuje a zúčastňuje se programu ŠD
- žák se podílí na týmové práci
- žák pracuje v komunitním kruhu
- pořádáme tematické vycházky městem s návštěvou historických míst a muzea

Prostředky:

- tematické vycházky městem
- vysvětlování a komunikace se žákem
- myšlenková mapa
- tematické malování
- technické činnosti
- tematické hry
- didaktické hry
- dětské časopisy a knihy
- kvízy
- soutěže

D. Rozmanitost přírody

Předpokládané cíle:

1. Seznamuje se s proměnlivostí a rozmanitostí živé i neživé přírody.
2. Podílí se na ekologické výchově.
3. Vytváří si kladný vztah k přírodě, chrání ji.
4. Získává poznatky o správném využití přírody ve prospěch člověka a zhodnocení jejich darů.

Výchovně-vzdělávací strategie:

- pořádáme tematické vycházky do přírody s pozorováním změn
- žák se podílí na třídění odpadu, odnášíme jej do barevných kontejnerů
- žák sbírá kaštiny a žaludy
- žák pečuje o pokojové rostliny
- žák pracuje s přírodními materiály

Prostředky:

- vysvětlování a komunikace se žákem
- myšlenková mapa
- tematické malování
- technické činnosti
- enviromentální výchova
- pranostika
- tematické hry
- didaktické hry
- práce s internetem
- dětské časopisy, knihy, encyklopedie
- kvízy
- soutěže

E. Člověk a jeho zdraví

Předpokládané cíle:

1. Poznává sám sebe.
2. Dovídá se o zdraví a nemocech.
3. Seznamuje se se zdravotní prevencí.
4. Uvědomuje si odpovědnost za své zdraví.
5. Vyjmenuje telefonní čísla na tísňové linky.
6. Procvičuje zásady správného stolování a zdravé výživy.
7. Prohlubuje si důležité zásady, které jsou nutné dodržovat (režim dne, hygiena, chování atd.).

Výchovně-vzdělávací strategie:

- pečujeme o každodenní osobní hygienu
- dbáme na bezpečnost při činnostech, předcházíme úrazům
- nacvičujeme ošetření jednoduchého poranění
- nacvičujeme telefonické volání na tísňové linky
- jak vyhledáme pomoc při různých situacích
- dodržujeme životosprávu
- pořádáme pohybové a tělovýchovné aktivity venku i v tělocvičně

Prostředky:

- vysvětlování a komunikace se žákem
- myšlenková mapa
- tematické malování
- technické činnosti
- tematické hry
- didaktické hry
- práce s internetem
- dětské časopisy a knihy
- kvízy
- soutěže

PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

V případě umístění žáka podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně mu bude věnována průběžná zvláštní pozornost a zajištěna jeho plná integrace. Adekvátně s přihlednutím ke speciálním vzdělávacím potřebám žáka budeme spolupracovat s rodiči a s třídními učiteli (konzultace výchovných a vzdělávacích metod), umožníme začleňování do volnočasových aktivit a zajistíme podmínky vhodné k rozvoji jeho osobnosti.

Působení dalších osob, které žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami po dobu jeho pobytu ve ŠD poskytují podporu, zejména asistenta pedagoga, umožníme na základě vyjádření školského poradenského zařízení.

Podpůrná opatření budou volena tak, aby odpovídala žákovi zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám.

Vzhledem k tomu, že budova školní družiny není bezbariérová, nejsme schopni zajistit prostředí pro děti s poruchami hybnosti – vozíčkáře.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Při zajišťování podmínek k rozvoji nadaných a mimořádně nadaných žáků a při uspokojování potřeb těchto žáků nabízíme další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu, spolupracujeme s dalšími volnočasovými institucemi (VK Jiskra, TJ Baník Sokolov, DDM, městská knihovna aj).

Zajišťování potřeb nadaných a mimořádně nadaných žáků konzultujeme s rodiči, třídními učiteli a školním poradcem.

PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina je otevřena všem potenciálním zájemcům, kteří mají zájem o zájmové vzdělávání, přednostně pro žáky 1. stupně ZŠ. O přijetí žáka rozhoduje ředitelka školy.

Žáci jsou přijímáni na základě písemné přihlášky (zápisního lístku).

Průběh zájmového vzdělávání navazuje na časový plán vzdělávání.

Zájmové vzdělávání se předběžně ukončuje na základě písemného prohlášení zákonných zástupců účastníků.

Ukončení zájmového vzdělávání je uskutečňováno formou rekreačního odpoledne.

POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

Školní družina má pro svou činnost vyhrazené vlastní prostory – tři oddělení, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám žáků mladšího školního věku.

Ve vybavení družiny jsou hry, sportovní náčiní, stůl na stolní tenis, dětské knihy a časopisy, hudební nástroje, pomůcky pro výtvarné a rukodělné činnosti. K další činnosti mají žáci k dispozici audiovizuální techniku, IT. Například televizor, videorekordér, DVD přehrávač, magnetofony, PC, dataprojektor.

V odpoledních hodinách využíváme tělocvičnu, počítačovou učebnu, cvičnou kuchyňku a hernu.

Pro pobyt venku máme k dispozici čtyři hřiště s umělým povrchem.

Materiální vybavení oddělení postupně a pravidelně doplňujeme.

POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

Zájmové vzdělávání zajišťují tři plně kvalifikované vychovatelky. Odborné zaměření si doplňují samostudiem, případně v akreditovaných kurzech.

POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Za pobyt dětí ve školní družině je vedoucí vychovatelkou vybírán měsíční poplatek, jehož výši stanovuje ředitelka školy. Poplatek je splatný do 25. dne v daném měsíci. Pokud za žáka není poplatek uhrazen, ředitelka školy může rozhodnout o jeho vyřazení z družiny od prvního dne následujícího měsíce.

PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj žáka a bezpečné prostředí, ve kterém by se všichni mohli cítit dobře.

Žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu, učí se zásady ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství a násilí. Žáci přihlášení k pravidelné docházce do ŠD jsou poučeni o bezpečnosti na začátku své docházky do ŠD, záznam o poučení je uveden v Přehledu výchovně vzdělávací práce příslušného oddělení.

V prostorách ŠD i v dalších prostorách školy dbají žáci na bezpečné, slušné a ohleduplné chování a řídí se pokyny pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy.

Popis podmínek, za nichž se zájmové vzdělávání uskutečňuje:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů – podle platných norem
- bezpečné pomůcky
- dostupnost prostředků první pomoci a praktická dovednost zaměstnanců poskytovat první pomoc
- vytváření příznivého klima, vzájemná komunikace, otevřenost a partnerství
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy uskutečňována zejména formou řízených rozhovorů se žáky a besedami.

ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Dokument je vyvěšen na nástěnce v prostoru ŠD, dále je k nahlédnutí u zástupců ředitele školy a vedoucí vychovatelky.